

Zápis

z obhajoby disertační práce paní Jany Strnadové

konané dne 22. 9. 2014

téma práce: „Les réseaux adjectivaux: Sur la grammaire des adjectifs dénominatifs en français“
„Přídavná jména v rámci lexika: Ke gramatice denominálních adjektiv ve francouzštině“

komise:	předseda	paní Georgette Dal (Université Lille III)
	školitelé	pan Bernard Fradin (Université Paris Diderot)
		pan Pavel Štichauer (FF UK)
	opONENTI	paní Fiametta Namer (Université de Lorraine)
		pan Jan Radimský (Jihočeská univerzita)
	člen	pan Tomáš Duběda (FF UK)

Předsedkyně komise paní Georgette Dal zahájila obhajobu, představila přítomným kandidátku a seznámila je s programem obhajoby.

Kandidátka poděkovala komisi, oznámila program své prezentace a následně seznámila přítomné se svou disertační prací. Nejprve popsala základní problematiku týkající se tvorby francouzských denominálních adjektiv a osnovu disertační práce rozdělené do šesti kapitol. Představila své zdroje, a to pro denominální i ostatní adjektiva. Popsala svůj přístup ke klasifikaci adjektiv, vztah mezi formálním tvořením pomocí sufixů a případnými sémantickými posuny mezi bázi a derivátem. Vysvětlila Levensthteinovu vzdálenost a její aplikaci na svůj korpus, popsala důležitost morfologických vlastností báze pro produktivitu báze, zatímco fonologické vlastnosti na ni nemají vliv. Zdůraznila případy, kdy se odvozené adjektivum může vztahovat k více bázím. Na závěr zdůraznila tři stěžejní body, kterým se ve své práci věnovala: kvantitativní studie kumulativních schémat, studie tvorby smyslu podle báze a studie diskriminace smyslu v kontextu.

Jako první ze školitelů vystoupil pan Bernard Fradin. Představil doktorandku a vývoj její práce spojené s tématem disertace. Vyzdvihl její aktivitu během celého doktorského studia a účast na chodu pracoviště. Zdůraznil, že studium v režimu cotutelle přináší více překážek než běžné studium. Zhodnotil přínos její práce a uvedl některé body, kterým by se kandidátka případně měla dále věnovat či by je měla upřesnit. Konstatoval, že v práci zůstaly překlepy.

Poblahopřál nicméně kandidátce k odvedené práci a konstatoval, že projevila značnou míru kompetencí.

Kandidátka potvrdila, že na počátku práce narazila na absenci korpusu, který si musela vytvořit sama, což ji zbrzdilo v práci. V reakci na připomínku, zda smysl „atteint de X“ není obsažen spíše ve slově „patient“ než v adjektivu „boulimique“, „cancéreux“ apod., konstatovala, že pravda je někde mezi oběma póly. Uznala, že věnovala více pozornosti adjektivům se sufixy, kterým se dosud nevěnovali jiní badatelé.

Předsedkyně předala slovo druhému školiteli. Pan Pavel Štichauer poblahopřál kandidátce k dobře odvedené práci, její výsledky označil jako vynikající, a to jak na kvantitativní, tak kvalitativní úrovni.

Kandidátka uznala, že pravidla formulovaná v práci na s. 21 slouží ke zhodnocení slovo tvorby, nikoli k posouzení derivační kapacity mluvčího, který je ovlivněný grafickou stránkou jazyka. K předvídatelnosti přítomnosti „t“ v adjektivu („marital“, „dentaire“) prohlásila, že v těchto případech jde o diachronní důvody, ale ze synchronního hlediska to předvídatelné není. Vrátila se také k distribuci derivovaných adjektiv a syntagmat typu „N de N“, které se věnovala již ve své magisterské diplomové práci.

První z oponentů promluvila paní Fiametta Namer, která ohodnotila práci kandidátky jako působivou a ocenila také její jasnou a detailní prezentaci na začátku obhajoby. Jelikož doktorandka přinesla data, která před ní nikdo neshromáždil, bude její práce sloužit jako báze dalšího bádání. Konstatovala, že vyvolává-li její metodologie otázky, značí to, že je zajímavá. Uvedla několik bodů, které by podle ní měla doktorandka objasnit, např. jak se staví k případům, kdy není k dispozici předložkové syntagma, či které by bylo možné vylepšit, např. přehlednost dat. Dvě poslední kapitoly označila oponentka jako velmi cenné jádro disertační práce a vznesla k nim další dotazy.

Kandidátka konstatovala, že se pokusila zpřehlednit práci obsahující mnoho čísel pomocí tabulek v příloze. K „učeným“ bázím kandidátka říká, že „hippique“ není s „cheval“ spojeno morfologicky, ale pouze lexikálně. Ve schématu tedy figuruje substantivum, ale není s ostatními výrazy spojeno morfologicky. Dále kandidátka vysvětluje, že nesouhlasí s tvrzením, že substantiva a odvozená adjektiva jsou sémanticky ekvivalentní, protože je nelze zaměnit, např.

pape a *papal* nejsou totéž, *papal* znamená „spojený s papežem“, ale není to „papež“. Pro některé to může být rétorická záležitost, ale v zájmu přesnosti to doktorandka považuje za podstatné. Dále se vyjádřila k připomínce k 6. kapitole. Vztahy v kumulativním schématu jsou neorientované, ale derivace fungují obousměrně.

Po přestávce dostal slovo druhý oponent, pan Jan Radimský, který také pochválil předloženou disertační práci. Konstatoval, že doktorandka prokázala dobrý přehled o problémech derivace denominálních adjektiv. Jediný nedostatek plyne z komplexity problému, která neumožnila pojednat o všech jevech do detailu. Otázal se, zda se v příkladech v kapitole 2.3.2 jedná opravdu o konverzi.

Kandidátka obhajovala své stanovisko, že se o konverzi skutečně jedná.

Dále promluvil pan Tomáš Duběda, který vznesl otázku, zda by nebylo zajímavé rozlišit u příkladů, zda spadají do oblasti langue nebo parole. Velmi ocenil jasnost a bezchybnost textu.

Doktorandka potvrdila, že se snažila, aby teoretické otázky vzešly z uvedených dat, proto se teorie objevuje především v 6. kapitole. Konstatovala, že rozlišení frekvence příkladů v lexiku a v jazykové praxi by bylo zajímavé, ale podle ní těžko realizovatelné.

Slova se nakonec chopila předsedkyně komise paní Georgette Dal, která se připojila k blahopřáním na adresu doktorandky a stejně jako pan Duběda pozitivně hodnotila jazykovou stránku a stručnost práce. Ocenila, že práce nezačíná přehledem o stavu bádání, který často znepříjemňuje čtení začátku disertačních prací. Paní Dal konstatovala, že tabulky někdy nejsou šťastně umístěné, což komplikuje četbu. Vytkla doktorandce, že v titulu jsou uvedena pouze denominální adjektiva, aniž by bylo upřesněno, že v práci se jedná jen o sufixaci. K osnově práce řekla, že možná až příliš sleduje chronologický postup intelektuální práce o tématu, a vznesla otázku, zda by nebylo lepší změnit pořadí některých kapitol. Předsedkyně ocenila bohatou bibliografii, v níž nicméně jeden titul přesto postrádala. Konstatovala, že stále není přesvědčená, pokud se jedná o příklad *cheval – hippique*.

Kandidátka upřesnila své stanovisko k uvedenému příkladu. Dále vysvětlila, že referenční korpus je pro ni charakterizován určitou vyrovnaností zdrojů (jako příklad uvedla Český národní

korpu). Doktorandka uznala připomínku k titulu, sama si nejednoznačnost uvědomila, proto téma upřesnila hned v první větě úvodu. Obhajovala pořadí kapitol.

Vyhlášení výsledku tajného hlasování: 6 členů komise – přítomno 6 členů komise – 6 kladných hlasů. Komise navrhla udělit titul doktor (Ph.D.), a to s nejlepším hodnocením „très honorable avec les félicitations du jury“.

Zapsala: Eva Pauerová

Podpis předsedkyně komise:

